

DNAren froga

E

zertarako balio ez zai-
gunean iristen omen
zaigu jakinduria, dio
Garcia Marquez idaz-
leak. Bizitzan mundua

hil arte giza baldintzan luzatu-
ko diren xelebrekerien artean
beste bat. Errealismo magikoa
deitu zioten Hego Amerikan,
joan den mendeko hirurogeiko
eta hirurogeita hamarreko
hamarkadetan eleberrigintza-
ren korrante berri handiak eka-
rrita. Errealitatea ulertzeko beste modu bat
da, are gehiago, errealitatea bizitzeko modu
bat dela esango nuke nik. Istoriarik gogorre-
na bihotz-irribarre batekin ikusten jakitearen
askatasuna. Carlos Fuentes, Julio Cortazar,
Mario Vargas Llosa maisu dira praktika
horretan, eta, batez ere, Gabriel Garcia Mar-
quez. Euskal eleberrian, errealismo magikoa-
ren adibide dira, esaterako: Juan Mari Irigoie-
nen *Poliedroaren bostoak* (1982) nahiz *Babilonia*
(1989), Bernardo Atxagaren *Bi anai* (1985),
Anjel Lertxundiren *Hamaseigarrenean, aidanez*
(1983) edo oraintsuko Julen Gabiriaren *Han
goitik itsasoa ikusten da* (2004) eta Unai Elorria-
garenak, besteak beste. Errealismo subjektiboak
edo ukitu ameslariak jota aberasten den
errealitate hori leku guztietatik ageri da, ikusi
nahi duenarentzat behintzat. Ez ditut ahots
horien pareko jarriko, baina errealismo tragi-
ko xelebre modernoaren barruan sailkatuta
jarriko nituzke azken egun
hauen bueltan gure ingur-
ruan jazotako batzuk, esate
baterako, 70eko hamarka-
dan lapurtutako umez ari
diren gezur eta egiak. Eus-
kadi Irratian horrela mint-
zatu zen Rosa Jauregi bizi-
rik duela uste duen ahizpari
buruz: “1971n jaio zen
Tolosako Asuncion klini-
kan. Amari esan zioten
hilda jaio zela, 10 egun
zeramatzala hilda sabelean,
baina amak haurra sentitu
zuen barruan erditu zuen

CONCETTA PROBANZA

José Luis Padrón

Sarasola

Apaolaza

arte”. Donostian eta Gastei-
zen DNA probak egin berri
dituzte, eta ehun lagunetik
gora joan dira euren aztarna
genetikoa jasotzera. Ni
70ean jaioa naiz, eta Tolosa-
ko Asuncion klinikan. Pix-
kanaka baretuz joan zait
sabeleko dardara, baina
azken asteetan nire gurasoe-
kin batera garai hartan era-

kusten nauten argazki guztiei eta haien eta
nire gaurko keinu guzti-guztiei arreta berezia
jarri dizkiet gertu-gertutik. Kontzientzia lasai
dutela ematen du, eta ez dut uste salaketarik
jarri beharko dudarik. Baina beti geratzen
zaizu zalantza hori... Udalak, ordea, beti dira
zalantzen argitzaile. Txakurren Udal erregis-
troan, orain arteko datuez gain, txakurren
DNA analisia ere jasoko dutela jakinarazi
dute. Identifikazio genetiko horren bidez
Udalek espazio publikoetan jaso gabe utzita-
ko txakur-kakak zein txakurrenak diren jaki-
tea lortu dezake. Udaltzainek lagin bat hartu-
ko dute Euskal Herriko Unibertsitateko
DNA bankuak ezarritako protokoloaren ara-
bera. Ondoren, banku horretara bidaliko
dute, txakurra identifikatu ahal izateko, eta
azkenik, jabearen aurkako prozedura irekiko
dute. Baina pentsa DNA probak egin eta
gorotz hori txakurrarena izan ordez, bizila-
gun batena dela deskubritzen dutela, adibi-
dez, 70eko hamarkadan lapurtutako ume

haietako batena edota Lan-
bideren datuak egunera-
tzean inon ageri ez ziren eta
zenbatu dituzten 7.500 lan-
gabe horietako batena edo
Babcock enpresara lanera
2004an aurre-erretiratutako
258 pertsona horien artean
hilda ere itzuli behar izan
duten langileetako batena.
Uxuek heriotzaz aipatu
zigun zerbait. Hori da, nire-
tzat, errealismo magikoa,
errealitateari hil eta bereha-
la egiten zaion DNA pro-
baren emaitza. ■

Ni 70ean jaioa naiz, eta Tolosako Asuncion
klinikan. Pixkanaka baretuz joan zait sabeleko
dardara, baina azken asteetan nire gurasoekin batera
garai hartan erakusten nauten argazki guztiei eta
haien eta nire gaurko keinu guzti-guztiei
arreta berezia jarri diet gertu-gertutik